DZIENNIK USTAW
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Warszawa, dnia 4 lutego 2021 r.

Poz. 236

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI[1)]

z dnia 27 stycznia 2021 r.

w sprawie wprowadzenia w 2021 r. na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej „Programu mającego na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń i poszerzenie wiedzy na temat tej choroby oraz jej zwalczanie”

Na podstawie art. 57 ust. 3 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2020 r. poz. 1421) zarządza się, co następuje:

§ 1. W 2021 r. na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wprowadza się „Program mający na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń i poszerzenie wiedzy na temat tej choroby oraz jej zwalczanie”, który jest określony w załączniku do rozporządzenia.

§ 2. Program, o którym mowa w § 1, stosuje się od dnia 1 stycznia 2021 r.

§ 3. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi: *G. Puda*

---

1) Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi kieruje działem administracji rządowej – rolnictwo, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 6 października 2020 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Dz. U. poz. 1721 i 1928).

Załącznik do rozporządzenia Ministra Rolnictwa
i Rozwoju Wsi z dnia 27 stycznia 2021 r. (poz. 236)

PROGRAM MAJĄCY NA CELU WCZESNE WYKRYCIE ZAKAŻEŃ WIRUSEM WYWOŁUJĄCYM AFRYKAŃSKI POMÓR ŚWIŃ I POSZERZENIE WIEDZY NA TEMAT TEJ CHOROBY ORAZ JEJ ZWALCZANIE

1. Identyfikacja programu mającego na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń i poszerzenie wiedzy na temat tej choroby oraz jej zwalczanie

Państwo członkowskie: Rzeczpospolita Polska

Choroba: afrykański pomór świń (African swine fever – ASF)

Okres realizacji: 1 stycznia – 31 grudnia 2021 r.

2. Dane historyczne dotyczące rozwoju epidemiologicznego afrykańskiego pomoru świń

W 2007 r. wirus afrykańskiego pomoru świń (ASF) rozprzestrzenił się z pierwotnego ogniska w Gruzji na terytorium Europy Wschodniej. Po wprowadzeniu wirusa ASF na kontynent europejski choroba ta rozprzestrzeniła się na terytorium Armenii, Azerbejdżanu oraz Federacji Rosyjskiej. W sierpniu 2012 r. ognisko tej choroby zostało stwierdzone w południowo-wschodniej części Ukrainy. W czerwcu 2013 r. białoruskie władze weterynaryjne potwierdziły wykrycie ASF we wsi Czapuń w obwodzie grodzieńskim, 170 km od granicy z Rzecząpospolitą Polską, oraz w Witebsku w północno-wschodniej części Białorusi, 450 km od granicy z Rzecząpospolitą Polską. W styczniu 2014 r. na terytorium Litwy stwierdzono 2 przypadki wirusa ASF u dzików, natomiast w dniu 17 lutego 2014 r. potwierdzono pierwszy przypadek wirusa ASF u dzików na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

W latach 2014–2019 na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej stwierdzono u dzików odpowiednio:

1) w 2014 r. – 30 przypadków ASF;

2) w 2015 r. – 53 przypadki ASF;

3) w 2016 r. – 80 przypadków ASF;

4) w 2017 r. – 741 przypadków ASF;

5) w 2018 r. – 2441 przypadków ASF;

6) w 2019 r. – 2477 przypadków ASF.

Jednocześnie w tym samym okresie odnotowano u świń:

1) w 2014 r. – 2 ogniska ASF;

2) w 2015 r. – 1 ognisko ASF;

3) w 2016 r. – 20 ognisk ASF;

4) w 2017 r. – 81 ognisk ASF;

5) w 2018 r. – 109 ognisk ASF;

6) w 2019 r. – 48 ognisk ASF.

Obecnie nadal istnieje duże prawdopodobieństwo dalszego rozprzestrzeniania się wirusa ASF, w szczególności wśród zwierząt wolno żyjących na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Od 2011 r. na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej są prowadzone badania laboratoryjne w kierunku ASF. Badania te były prowadzone w pasie przygranicznym o szerokości 40 km (wzdłuż granicy północnej z Obwodem Kaliningradzkim i granicy wschodniej z Litwą, Białorusią i Ukrainą) obejmującym części województw: warmińsko-mazurskiego, podlaskiego, lubelskiego, mazowieckiego i podkarpackiego. Próbki były pobierane od padłych świń (na podstawie analizy ryzyka) oraz padłych i odstrzelonych dzików. Od lipca 2013 r. na obszarze położonym w tzw. strefie I, a od października 2013 r. na obszarze położonym w strefie II i III badania laboratoryjne w kierunku ASF były prowadzone zgodnie z programem wprowadzonym rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 17 stycznia 2014 r. w sprawie wprowadzenia programu mającego na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń oraz poszerzenie wiedzy na temat ryzyka wystąpienia tej choroby na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. poz. 115).

W 2014 r. były kontynuowane badania w kierunku ASF, zgodnie z programem wprowadzonym rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 lipca 2014 r. w sprawie wprowadzenia w 2014 r. na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej „Programu mającego na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń i poszerzenie wiedzy na temat tej choroby oraz jej zwalczanie" (Dz. U. poz. 996).

W kolejnych latach program był realizowany na podstawie:

1) rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 25 lutego 2015 r. w sprawie wprowadzenia w 2015 r. na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej „Programu mającego na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń i poszerzenie wiedzy na temat tej choroby oraz jej zwalczanie" (Dz. U. poz. 316, z późn. zm.);

2) rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 7 stycznia 2016 r. w sprawie wprowadzenia w 2016 r. na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej „Programu mającego na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń i poszerzenie wiedzy na temat tej choroby oraz jej zwalczanie" (Dz. U. poz. 70, z późn. zm.);

3) rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 14 marca 2017 r. w sprawie wprowadzenia w 2017 r. na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej „Programu mającego na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń i poszerzenie wiedzy na temat tej choroby oraz jej zwalczanie" (Dz. U. poz. 625);

4) rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 stycznia 2018 r. w sprawie wprowadzenia w 2018 r. na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej „Programu mającego na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń i poszerzenie wiedzy na temat tej choroby oraz jej zwalczanie" (Dz. U. poz. 316, z późn. zm.);

5) rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 20 marca 2019 r. w sprawie wprowadzenia w 2019 r. na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej „Programu mającego na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń i poszerzenie wiedzy na temat tej choroby oraz jej zwalczanie" (Dz. U. poz. 598);

6) rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 12 lutego 2020 r. w sprawie wprowadzenia w 2020 r. na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej „Programu mającego na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń i poszerzenie wiedzy na temat tej choroby oraz jej zwalczanie" (Dz. U. poz. 290).

Liczba zbadanych zwierząt oraz otrzymanych dodatnich wyników tych badań w ramach realizacji ww. programu w latach 2013–2019 została opisana w ust. 6.2.

3. Opis programu mającego na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń i poszerzenie wiedzy na temat tej choroby oraz jej zwalczanie

Program mający na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń i poszerzenie wiedzy na temat tej choroby oraz jej zwalczanie, zwany dalej „programem”, przewiduje zastosowanie środków, których celem jest wzmocnienie ochrony terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przed ASF.

Program będzie realizowany w 2021 r. i stanowi kontynuację programu realizowanego na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 12 lutego 2020 r. w sprawie wprowadzenia w 2020 r. na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej „Programu mającego na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń i poszerzenie wiedzy na temat tej choroby oraz jej zwalczanie”.

Zgodnie z art. 41 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2020 r. poz. 1421) ASF należy do chorób zakaźnych zwierząt podlegających obowiązkowi zwalczania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Zgodnie z art. 57 ust. 3 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej program jest wprowadzany w drodze rozporządzenia ministra właściwego do spraw rolnictwa.

Zgodnie z dokumentem roboczym KE Strategiczne podejście do zarządzania afrykańskim pomorem świń w UE (SANTE/7113/2015-Rev-12) w programie wyznacza się możliwość finansowania działań mających na celu między innymi:

1) redukcję populacji dzików prowadzonej zarówno przez polowania, jak i odstrzał sanitarny;
2) usuwanie potencjalnych źródeł wirusa ASF ze środowiska przyrodniczego;
3) prowadzenie monitoringu aktywnego i pasywnego u dzików i świń;
4) działania lub inwestycje służące zapobieganiu, kontroli i zwalczaniu ASF u świń i dzikich zwierząt.

Ponadto wprowadza się zasady i nakazy służące zwalczaniu afrykańskiego pomoru świń u dzików.

Szacowane ogólne koszty realizacji programu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w 2021 r. wyniosą **129 432 694,19** zł. Wszystkie szacunkowe koszty programu zostaną dostosowane do wielkości wydatków przewidzianych na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt w projekcie ustawy budżetowej na rok 2021, w ramach limitu wydatków właściwych części budżetowych.

Finansowanie programu odbywa się ze środków budżetowych określonych w części 83 – rezerwa celowa, dział 758 – różne rozliczenia, rozdziału 75818 – rezerwy ogólne i celowe poz. 12 przeznaczonej na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt (w tym finansowanie programów zwalczania), badania monitoringowe pozostałości chemicznych i biologicznych w tkankach zwierząt, produktach pochodzenia zwierzęcego i paszach, finansowanie zadań zleconych przez Komisję Europejską oraz dofinansowanie kosztów realizacji zadań Inspekcji Weterynaryjnej, w tym na wypłatę wynagrodzeń dla lekarzy wyznaczonych na podstawie art. 16 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1557, z późn. zm.), oraz środków budżetowych określonych w części 85 – budżety wojewodów, dział 010 – rolnictwo i łowiectwo, rozdział 01022 – zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt oraz badania monitoringowe pozostałości chemicznych i biologicznych w tkankach zwierząt i produktach pochodzenia zwierzęcego.

3.1. Cel programu

Celem programu jest wzmocnienie ochrony terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i terytorium Unii Europejskiej przed rozprzestrzenianiem się wirusa ASF. Program obejmuje działania nakierowane na zwalczanie oraz zapobieganie rozprzestrzenianiu się wirusa ASF, w tym:

1) badania laboratoryjne świń, dzików i świniodzików w kierunku ASF przeprowadzane na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w tym pobieranie i transport próbek do badań od żywych i martwych zwierząt;

2) zwrot w postaci ryczałtu kosztów pozyskiwania dzików w ramach odstrzału sanitarnego na całym obszarze Rzeczypospolitej Polskiej;

3) zwrot w postaci ryczałtu kosztów pozyskiwania dzików odstrzelonych na obszarze wolnym, z wyjątkiem dorosłych samic dzików (powyżej 24. miesiąca życia);

4) ubój lub zabicie świń na obszarze zagrożenia, obszarze objętym ograniczeniami lub obszarze ochronnym, o którym mowa w ust. 3.2.4 – w przypadku wystąpienia ASF u dzików (na podstawie art. 44 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt);

5) działania powiatowego lekarza weterynarii – po otrzymaniu zawiadomienia o podejrzeniu wystąpienia ASF – przeprowadzane na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zgodnie z art. 42 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt;

6) przeprowadzanie przez powiatowego lekarza weterynarii kontroli gospodarstw w zakresie spełniania wymagań związanych z bioasekuracją na obszarze terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, o których mowa w ust. 3.2.4;

7) zwrot kosztów transportu i unieszkodliwienia padłych dzików pozyskanych w ramach zorganizowanych przeszukiwań terenów znajdujących się w obszarze ochronnym, obszarze objętym ograniczeniami oraz obszarze zagrożenia, a także znalezionych na gruntach należących do osób fizycznych na całym terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;

8) finansowanie unieszkodliwiania pozyskanych w ramach polowań tusz dzików, które nie mogą zostać zagospodarowane przez myśliwych, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;

9) finansowanie unieszkodliwiania wszystkich tusz dzików pozyskanych w ramach odstrzału sanitarnego na obszarze ochronnym, obszarze objętym ograniczeniami oraz obszarze zagrożenia;

10) wypłatę środków uprawnionym osobom za zgłoszenie znalezienia zwłok dzików padłych na terytorium Rzeczpospolitej Polskiej;

11) wzmocnienie środków bioasekuracji na drogowych przejściach granicznych z Federacją Rosyjską, Białorusią i Ukrainą;

12) dofinansowanie odłowu dzików zgodnie z art. 45 ust. 1 pkt 8g albo art. 46 ust. 3 pkt 8h ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, a także uśmiercenia oraz transportu, unieszkodliwiania zwłok odłowionych i uśmierconych dzików oraz obsługę i utrzymanie w dobrym stanie technicznym odłowni żywołownych na obszarach: ochronnych, objętych ograniczeniami oraz zagrożenia;

13) finansowanie zbudowania i umieszczenia w terenie odłowni żywołownych do odłowu dzików;

14) finansowanie usług pomocnych przy zwalczaniu ASF u dzików oraz świń, w tym wykorzystanie bezzałogowych statków powietrznych lub fotopułapek służących do ustalania miejsc bytowania dzików;

15) dofinansowanie organizowanych w ramach nakazów powiatowych lekarzy weterynarii oraz wojewódzkich centrów zarządzania kryzysowego akcji poszukiwania padłych dzików;

16) prowadzenie przez Inspekcję Weterynaryjną kampanii informacyjnej dla podmiotów:

a) prowadzących działalność nadzorowaną związaną z produkcją żywności pochodzenia zwierzęcego i pasz, rolników, myśliwych, władz samorządowych, straży, inspekcji i innych służb oraz społeczeństwa, obejmującej rozpowszechnienie informacji o:

- zagrożeniu ASF w taki sposób, aby te podmioty niezwłocznie zawiadamiały o podejrzeniu wystąpienia ASF zgodnie z art. 42 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt i sposobie zawiadamiania właściwych organów o podejrzeniu wystąpienia ASF,

- objawach zakażenia wirusem ASF,

- ryzyku, jakie niesie wprowadzanie produktów wieprzowych do gospodarstwa, w którym są utrzymywane świnie, w tym w szczególności wprowadzanie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej produktów pochodzenia wieprzowego spoza tego terytorium,

- metodach bezpiecznego unieszkodliwiania padłych dzików lub dopuszczalnych sposobach zagospodarowania odstrzelonych dzików,

- obowiązku zawiadamiania organów Inspekcji Weterynaryjnej o każdym przypadku znalezienia padłego dzika,

- wymaganiach dotyczących bioasekuracji,

b) świadczących usługi z zakresu przewozu osób, w tym operatorów portów lotniczych i portów morskich, oraz dla operatorów biur podróży i podmiotów świadczących usługi pocztowe i kurierskie, mającej na celu przekazanie wiedzy na temat ASF;

17) wprowadzenie zakazu dokarmiania dzików na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

3.2. Realizacja programu

3.2.1. Program jest realizowany przez właściwych terytorialnie powiatowych lekarzy weterynarii

3.2.2. Wojewódzcy lekarze weterynarii koordynują realizację programu, w szczególności podejmowane działania na pograniczu województw

3.2.3. Obowiązki innych podmiotów opisanych w programie

1) hodowcy świń – przestrzeganie zasad bioasekuracji ustalonych w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń (Dz. U. z 2018 r. poz. 290, z późn. zm.); uczestniczenie w spotkaniach szkoleniowych i aktualizowanie wiedzy na temat ASF, w tym zasad postępowania profilaktycznego oraz obowiązków posiadacza świń przy zwalczaniu choroby, zgłaszanie do powiatowych lekarzy weterynarii miejsc utrzymywania świń, przemieszczeń świń zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 47 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt; zgłaszanie podejrzenia wystąpienia chorób zakaźnych zgodnie z art. 42 ww. ustawy; zgłaszanie do powiatowego lekarza weterynarii ubojów świń na użytek własny w obszarach wymienionych w załączniku do decyzji wykonawczej Komisji 2014/709/UE z dnia 9 października 2014 r. w sprawie środków kontroli w zakresie zdrowia zwierząt w odniesieniu do afrykańskiego pomoru świń w niektórych państwach członkowskich i uchylającej decyzję wykonawczą 2014/178/UE (Dz. Urz. UE L 295 z 11.10.2014, str. 63, z późn. zm.), zwanej dalej „decyzją 2014/709/UE”, zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 11a ustawy z dnia 16 grudnia 2005 r. o produktach pochodzenia zwierzęcego (Dz. U. z 2020 r. poz. 1753);

2) myśliwi, pracownicy parków narodowych, służb leśnych i członkowie doraźnych zgrupowań zadaniowych – przestrzeganie zasad bioasekuracji określonych w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 30 stycznia 2020 r. w

sprawie zasad bioasekuracji, jakie powinny być przestrzegane podczas polowania lub odstrzału sanitarnego oraz przy wykonywaniu czynności związanych z zagospodarowaniem zwierzęcia łownego z gatunku dzik (Dz. U. poz. 160), zgłaszanie powiatowym lekarzom weterynarii padłych dzików, wykonywanie odstrzałów sanitarnych dzików zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 45 lub art. 46 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt;

3) inne podmioty wymienione w programie – przestrzegania nakazów, zakazów i ograniczeń wydanych zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 47 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

3.2.4. Podział terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na obszary według kryterium zagrożenia wystąpieniem wirusa ASF

Obszar zagrożenia oraz obszar objęty ograniczeniami

Obszar zagrożenia oraz obszar objęty ograniczeniami obejmuje powiaty lub części powiatów na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wymienione odpowiednio w części III i II załącznika do decyzji 2014/709/UE.

Obszar ochronny

Obszar ochronny obejmuje powiaty lub części powiatów na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wymienione w części I załącznika do decyzji 2014/709/UE.

Obszar wolny obejmuje części terytorium Rzeczypospolitej Polskiej niewymienione w załączniku do decyzji 2014/709/UE.

3.2.5. Kontrola stanu zdrowia świń i dzików oraz pobieranie próbek na obszarach wyznaczonych zgodnie z ust. 3.2.4

3.2.5.1. Obszar zagrożenia oraz obszar objęty ograniczeniami

Na obszarze zagrożenia oraz obszarze objętym ograniczeniami wprowadza się środki w zakresie zwalczania ASF zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 47 ust. 1, art. 48a ust. 3 i art. 61 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, a także monitorowanie zdrowia świń i dzików. W

ramach programu posiadacze świń są obowiązani, uwzględniając § 6 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 15 lutego 2010 r. w sprawie wymagań i sposobu postępowania przy utrzymywaniu gatunków zwierząt gospodarskich, dla których normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej (Dz. U. poz. 344, z późn. zm.), do codziennego kontrolowania stanu zdrowia świń.

3.2.5.2. Na obszarze objętym ograniczeniami oraz obszarze zagrożenia obowiązują nakazy i zakazy określone odpowiednio w § 1 ust. 1 i § 2 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń.

3.2.5.3. Zgodnie z § 2a rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 21 października 2010 r. w sprawie wymagań weterynaryjnych przy produkcji mięsa przeznaczonego na użytek własny (Dz. U. z 2016 r. poz. 885), w przypadku wprowadzenia ograniczeń wynikających z ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt dopuszcza się ubój w gospodarstwie objętym ograniczeniem, jeżeli ograniczenie to zostało wprowadzone w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, lub państwa trzeciego, graniczących z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pod warunkiem że:

1) świnie były utrzymywane w tym gospodarstwie co najmniej przez 30 dni przed ubojem;

2) świnie zostaną poddane badaniu przedubojowemu przeprowadzonemu w sposób określony w art. 5 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2019/624 z dnia 8 lutego 2019 r. dotyczącego szczególnych przepisów w dziedzinie przeprowadzania kontroli urzędowych dotyczących produkcji mięsa oraz obszarów produkcyjnych i obszarów przejściowych w odniesieniu do żywych małży zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/625 (Dz. Urz. UE L 131 z 17.05.2019, str. 1), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 2019/624”;

3) mięso pozyskane w wyniku uboju świń zostanie poddane badaniu poubojowemu.

W trakcie badania przedubojowego świń lub badania poubojowego mięsa pozyskanego w wyniku uboju świń w rzeźni urzędowy lekarz weterynarii zwraca uwagę na zmiany mogące sugerować zakażenie wirusem ASF.

3.2.5.4. Poza działaniami opisanymi powyżej, w każdym przypadku zawiadomienia organu Inspekcji Weterynaryjnej przez posiadacza świń o padłej świni lub o podejrzeniu wystąpienia ASF jest przeprowadzane badanie kliniczne świń z pomiarem wewnętrznej ciepłoty ciała oraz badanie sekcyjne padłych świń znajdujących się w stadzie, a w razie konieczności są pobierane próbki do badań laboratoryjnych w kierunku ASF, zgodnie z rozdziałem 4 lit. A załącznika do decyzji Komisji Europejskiej 2003/422/WE z dnia 26 maja 2003 r. zatwierdzającej podręcznik diagnostyczny dotyczący afrykańskiego pomoru świń (Dz. Urz. UE L 143 z 11.06.2003, str. 35 – Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 39, str. 59), zwanej dalej „decyzją 2003/422/WE".

3.2.5.5. W gospodarstwach, w których są utrzymywane świnie, powiatowy lekarz weterynarii przeprowadza, przynajmniej raz w roku, kontrolę stanu zdrowia świń wraz z wywiadem lekarsko-weterynaryjnym oraz badanie kliniczne świń z pomiarem wewnętrznej ciepłoty ciała, zgodnie z rozdziałem 4 lit. A załącznika do decyzji 2003/422/WE, oraz kontrolę przestrzegania nakazów i zakazów, o których mowa odpowiednio w § 1 i 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń, oraz obowiązku, o którym mowa w § 18 ust. 2 tego rozporządzenia, z tym że w przypadku:

1) stwierdzenia niewykonania nakazów i zakazów, o których mowa odpowiednio w § 1 ust. 1 pkt 1 i 3–6 oraz § 2 ust. 1, oraz niespełnienia obowiązku, o którym mowa w § 18 ust. 2 tego rozporządzenia, powiatowy lekarz weterynarii przeprowadza dodatkową kontrolę przestrzegania tych nakazów i zakazów, kontrolę stanu zdrowia świń wraz z wywiadem lekarsko-weterynaryjnym oraz badanie kliniczne świń z pomiarem wewnętrznej ciepłoty ciała;

2) przemieszczania świń z gospodarstw niespełniających wymogów określonych w § 4 ust. 2 pkt 2 lit. b tego rozporządzenia, położonych na obszarze objętym ograniczeniami oraz obszarze zagrożenia, poza te obszary, przemieszczane świnie zostają poddane badaniu laboratoryjnemu, o którym mowa w § 4 ust. 2 pkt 1 tego rozporządzenia.

3.2.5.6. Na obszarze zagrożenia oraz obszarze objętym ograniczeniami urzędowy lekarz weterynarii pobiera próbki do badań laboratoryjnych w kierunku ASF:

1) o których mowa w § 18 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń, w szczególności od świń:

   a) padłych, u których nie można wykluczyć zakażenia wirusem ASF,

   b) które wykazują nietypowe objawy kliniczne, na podstawie których nie jest możliwe postawienie diagnozy,

   c) mających:

      – objawy chorobowe wraz z gorączką lub
      – gorączkę i objawy zespołu krwotocznego;

2) od świń, o których mowa w § 2a ust. 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 21 października 2010 r. w sprawie wymagań weterynaryjnych przy produkcji mięsa przeznaczonego na użytek własny – w przypadku gdy ubój świń jest dokonywany w gospodarstwie położonym na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej wymienionym w części:

   a) II załącznika do decyzji 2014/709/UE – jeżeli istnieje podejrzenie wystąpienia afrykańskiego pomoru świń,

   b) III załącznika do decyzji 2014/709/UE – w każdym przypadku.

3.2.5.7. Powiatowy lekarz weterynarii pobiera próbki do badań laboratoryjnych w kierunku ASF, o których mowa w § 18 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń, od każdego dzika znalezionego martwego, w tym ze zwłok dzików ulegających autolizie oraz dzików zabitych w wypadkach komunikacyjnych, a także od każdego dzika odstrzelonego, dostarczonego do położonego na tych obszarach punktu skupu dziczyzny lub zakładu obróbki dziczyzny, lub innego zakładu nadzorowanego przez organ Inspekcji Weterynaryjnej, w którym mogą być przechowywane tusze lub skóry dzików.

W przypadku odstrzelonych dzików niewykazujących żadnych objawów chorobowych dopuszcza się pobieranie próbek do badań laboratoryjnych w kierunku ASF przez myśliwych, którzy zostali przeszkoleni przez powiatowego lekarza weterynarii przy wykorzystaniu

wytycznych i ulotek dostarczonych myśliwym oraz kołom łowieckim w sposób opisany w ust. 3.6.

3.2.5.8. Każdą tuszę odstrzelonego dzika znakuje się znakiem zawierającym:

1) kod województwa;
2) kod powiatu;
3) kolejny numer;
4) numer obwodu łowieckiego.

3.2.5.9. Myśliwi, pracownicy Służby Leśnej i Straży Granicznej oraz osoby mające kontakt z martwymi dzikami mają obowiązek zgłoszenia organom Inspekcji Weterynaryjnej fakt znalezienia zwłok dzików. Na obszarze objętym ograniczeniami oraz na obszarze zagrożenia myśliwi przekazują, na piśmie, właściwemu powiatowemu lekarzowi weterynarii informację o terminach planowanych polowań lub liczbie polowań w określonym przedziale czasowym oraz o terminach dokonywania odstrzału sanitarnego lub liczbie odstrzałów sanitarnych w określonym przedziale czasowym.

3.2.5.10.

1. Każdy odstrzelony dzik na obszarze objętym ograniczeniami oraz na obszarze zagrożenia jest niezwłocznie niewypatroszony, w całości, dostarczany do położonego na tym samym obszarze punktu skupu dziczyzny lub zakładu obróbki dziczyzny, lub innego zakładu nadzorowanego przez organ Inspekcji Weterynaryjnej, w którym mogą być przechowywane tusze lub skóry dzików.
2. Z wyjątkiem odstrzału sanitarnego, za odstrzelone dziki inne niż dorosłe samice dzika, dostarczone do punktu skupu lub zakładów, o których mowa powyżej, powiatowy lekarz weterynarii wypłaca dzierżawcy lub zarządcy obwodu łowieckiego, lub dyrektorowi parku narodowego kwotę 350 zł brutto.
3. Powyższa kwota obejmuje w szczególności zryczałtowane koszty:
   1) polowania i bioasekuracji myśliwego podczas polowania, obejmujące transport tuszy dzika w szczelnym pojemniku, dezynfekcji obuwia, ubioru oraz używanego sprzętu przy opuszczaniu łowiska;
   2) pobrania próbek, transportu upolowanych dzików oraz dojazdu myśliwego – na obszar zagrożenia i obszar objęty ograniczeniami;
   3) zakupu lub skonstruowania kontenerów chłodniczych i przetrzymywania w nich dzików;

4) unieszkodliwienia patrochów dzików.

4. Inspekcja Weterynaryjna finansuje w pełnej wysokości poniesione koszty unieszkodliwienia tusz dzików wraz z wszystkimi częściami ciała dzików, które nie zostaną zagospodarowane przez myśliwych, tusz dzików z dodatnim wynikiem badań laboratoryjnych w kierunku ASF oraz tusz przechowywanych z tymi tuszami w kontenerze chłodniczym, w tym transportu do przedsiębiorstwa lub zakładu zatwierdzonego zgodnie z art. 24 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1069/2009 z dnia 21 października 2009 r. określającego przepisy sanitarne dotyczące produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego i produktów pochodnych, nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1774/2002 (rozporządzenie o produktach ubocznych pochodzenia zwierzęcego) (Dz. Urz. UE L 300 z 14.11.2009, str. 1, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 1069/2009".

W punktach skupu i zakładach, o których mowa powyżej, tusze, części ciała i skóry dzików przechowuje się w sposób zapobiegający bezpośredniemu kontaktowi nieprzebadanych tusz, części ciała i skór dzików z surowcami i innymi przedmiotami, które mogą spowodować rozprzestrzenianie się wirusa ASF.

5. Powiatowy lekarz weterynarii przeprowadza oględziny każdej tuszy, zwracając uwagę na zmiany chorobowe, które mogą wskazywać na zakażenie wirusem ASF.

6. Zgodnie z rozporządzeniem nr 1069/2009:

1) wszystkie znalezione zwłoki dzików,

2) wszystkie tusze wraz z wszystkimi częściami ciała odstrzelonych dzików, w tym sierść i skóra, w odniesieniu do których uzyskano dodatni wynik badania laboratoryjnego w kierunku ASF,

3) narogi i patrochy oraz inne części ciała odstrzelonego chorego dzika lub tusze dzika przed uzyskaniem wyniku badania laboratoryjnego próbki pobranej z tuszy dzika,

4) tusze dzików wraz z wszystkimi częściami ciała odstrzelonych dzików, w tym sierść i skóra przed uzyskaniem wyniku badania laboratoryjnego, które nie zostaną zagospodarowane przez myśliwych

– na obszarze zagrożenia oraz na obszarze objętym ograniczeniami są kwalifikowane jako materiał kategorii 1 i podlegają usunięciu i przetworzeniu zgodnie z art. 12

rozporządzenia nr 1069/2009 lub zgodnie z odstępstwem przewidzianym w art. 19 rozporządzenia nr 1069/2009.

7. Patrochy oraz tusze wraz z wszystkimi częściami ciała odstrzelonych dzików, które nie zostaną zagospodarowane przez myśliwych po uzyskaniu ujemnych wyników badania laboratoryjnego w kierunku ASF, na obszarze objętym ograniczeniami oraz obszarze zagrożenia są kwalifikowane jako materiał kategorii 3 i podlegają usunięciu oraz przetworzeniu zgodnie z art. 14 rozporządzenia nr 1069/2009.

8. Dzierżawcy, zarządcy obwodów łowieckich i dyrektorzy parków narodowych okresowo, nie rzadziej niż raz na kwartał, sprawdzają rzetelność dokumentowania przez myśliwych wykonywania polowań na dziki na obszarze zagrożenia i obszarze objętym ograniczeniami, z uwzględnieniem pozyskania dorosłych samic dzików (powyżej 24. miesiąca życia), przelatków dzika, dorosłych samców i warchlaków. Niezwłocznie informują powiatowego lekarza weterynarii o ujawnionych w tym zakresie nieprawidłowościach.

Powiatowy lekarz weterynarii weryfikuje, nie rzadziej niż raz na kwartał, liczbę dzików pozyskanych w ramach polowania, zgłoszonych przez myśliwych, z rzeczywistą liczbą tusz tych zwierząt znajdujących się w punktach skupu dziczyzny i innych miejscach ich czasowego przetrzymywania.

9. W przypadku wysyłania poza obszar zagrożenia produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego otrzymanych ze świń pochodzących z obszaru zagrożenia stosuje się § 10 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń.

3.2.5.11. Obszar ochronny

Na obszarze ochronnym wprowadza się środki w zakresie zwalczania ASF zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 47 ust. 1, art. 48a ust. 3 i art. 61 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, a także monitorowanie zdrowia świń i dzików. W ramach programu posiadacze świń są obowiązani, uwzględniając § 6 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 15 lutego 2010 r. w sprawie wymagań i sposobu postępowania przy utrzymywaniu gatunków zwierząt gospodarskich, dla których normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej, do codziennego kontrolowania stanu zdrowia świń. Ponadto na podstawie § 18 ust. 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń posiadacze

świń są obowiązani do informowania urzędowego lekarza weterynarii o każdym przypadku padnięcia świni w gospodarstwie. Zgodnie z art. 42 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt posiadacze świń są obowiązani do niezwłocznego zawiadomienia organu Inspekcji Weterynaryjnej albo najbliższego podmiotu świadczącego usługi z zakresu medycyny weterynaryjnej albo wójta, burmistrza lub prezydenta miasta o każdym przypadku podejrzenia wystąpienia ASF.

Na obszarze ochronnym obowiązują nakazy określone w § 1 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń i zakazy określone w § 2 ust. 1 tego rozporządzenia.

3.2.5.12. Zgodnie z § 2a rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 21 października 2010 r. w sprawie wymagań weterynaryjnych przy produkcji mięsa przeznaczonego na użytek własny, w przypadku wprowadzenia ograniczeń wynikających z ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, dopuszcza się ubój w gospodarstwie objętym ograniczeniem, jeżeli ograniczenie to zostało wprowadzone w związku z wystąpieniem ASF na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, lub państwa trzeciego, graniczących z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pod warunkiem że świnie były utrzymywane w tym gospodarstwie co najmniej przez 30 dni przed ubojem, a ponadto gdy:

1) zostaną poddane badaniu przedubojowemu świń przeprowadzonemu w sposób określony w art. 5 rozporządzenia nr 2019/624;

2) mięso pozyskane w wyniku uboju tych świń zostanie poddane badaniu poubojowemu.

Próbki do badania laboratoryjnego w kierunku ASF pobiera się przy przeprowadzaniu badania przedubojowego świń albo badania poubojowego mięsa z tych świń – w przypadku gdy istnieje podejrzenie wystąpienia ASF.

W trakcie badania przedubojowego świń lub badania poubojowego mięsa pozyskanego w wyniku uboju świń w rzeźni urzędowy lekarz weterynarii zwraca uwagę na zmiany mogące świadczyć o zakażeniu wirusem ASF.

Poza działaniami opisanymi powyżej, w każdym przypadku zawiadomienia organu Inspekcji Weterynaryjnej przez posiadacza świń o padłej świni lub o podejrzeniu wystąpienia ASF jest przeprowadzane badanie kliniczne świń z pomiarem wewnętrznej ciepłoty ciała oraz

badanie sekcyjne świń znajdujących się w stadzie, a w razie konieczności są pobierane próbki do badań laboratoryjnych w kierunku ASF.

3.2.5.13. Na obszarze ochronnym powiatowy lekarz weterynarii przeprowadza w gospodarstwach utrzymujących świnie, przynajmniej raz w roku, kontrolę przestrzegania nakazów i zakazów, o których mowa odpowiednio w § 1 i 2, oraz obowiązku, o którym mowa w § 18 ust. 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń, kontrolę stanu zdrowia świń wraz z wywiadem lekarsko-weterynaryjnym oraz badanie kliniczne świń z pomiarem wewnętrznej ciepłoty ciała. Badanie kliniczne świń jest przeprowadzane zgodnie z rozdziałem 4 lit. A załącznika do decyzji 2003/422/WE. W przypadku stwierdzenia niewykonania nakazów i zakazów, o których mowa odpowiednio w § 1 ust. 1 pkt 1 i 3–6 oraz § 2 ust. 1, oraz niespełnienia obowiązku, o którym mowa w § 18 ust. 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń, powiatowy lekarz weterynarii przeprowadza dodatkową kontrolę przestrzegania nakazów i zakazów, zdrowia świń wraz z wywiadem lekarsko-weterynaryjnym oraz badanie kliniczne świń z pomiarem wewnętrznej ciepłoty ciała.

3.2.5.14. W przypadku przemieszczania świń z gospodarstw położonych na obszarze ochronnym, niespełniających wymagań określonych w § 8 ust. 2 pkt 4 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń, do innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub państwa trzeciego, świnie zostają poddane badaniu, o którym mowa w § 8 ust. 2 pkt 3 tego rozporządzenia.

Z obszaru każdego powiatu lub jego części, położonych na obszarze ochronnym, urzędowy lekarz weterynarii pobiera próbki do badań laboratoryjnych w kierunku ASF, o których mowa w § 18 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń, w szczególności od świń:

1) padłych, u których nie można wykluczyć zakażenia wirusem ASF;
2) wykazujących nietypowe objawy kliniczne, na podstawie których niemożliwe jest postawienie diagnozy;
3) mających:

a) objawy chorobowe wraz z gorączką lub

b) gorączkę i objawy zespołu krwotocznego.

3.2.5.15. Powiatowy lekarz weterynarii pobiera próbki do badań laboratoryjnych w kierunku ASF, o których mowa w § 18 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń, z każdego znalezionego martwego dzika, w tym ze zwłok dzików ulegających autolizie oraz od dzików zabitych w wypadkach komunikacyjnych, na obszarze ochronnym oraz od każdego dzika odstrzelonego, dostarczonego do położonego na tym obszarze punktu skupu dziczyzny lub zakładu obróbki dziczyzny, lub innego zakładu nadzorowanego przez organ Inspekcji Weterynaryjnej, w którym mogą być przechowywane tusze lub skóry dzików.

W przypadku odstrzelonych dzików, niewykazujących żadnych objawów chorobowych, dopuszcza się pobieranie próbek do badań laboratoryjnych w kierunku ASF przez myśliwych, którzy zostali przeszkoleni przez powiatowego lekarza weterynarii przy wykorzystaniu wytycznych i ulotek dostarczonych myśliwym oraz kołom łowieckim, w sposób opisany w ust. 3.6.

3.2.5.16. Każdą tuszę odstrzelonego dzika znakuje się znakiem zawierającym kod województwa, kod powiatu, kolejny numer oraz numer obwodu łowieckiego.

3.2.5.17. Myśliwi, pracownicy Służby Leśnej i Straży Granicznej oraz osoby mające kontakt z martwymi dzikami mają obowiązek zgłoszenia organom Inspekcji Weterynaryjnej faktu znalezienia zwłok dzików.

3.2.5.18. Każdy odstrzelony dzik na obszarze ochronnym jest niezwłocznie dostarczany do położonego na tym samym obszarze punktu skupu dziczyzny lub zakładu obróbki dziczyzny, lub innego zakładu nadzorowanego przez organ Inspekcji Weterynaryjnej, w którym mogą być przechowywane tusze lub skóry dzików.

3.2.5.19. Z wyjątkiem odstrzału sanitarnego, za odstrzelone dziki inne niż dorosłe samice dzika dostarczone do punktu skupu lub zakładów, o których mowa powyżej, powiatowy lekarz weterynarii wypłaca dzierżawcy lub zarządcy obwodu łowieckiego, lub dyrektorowi parku narodowego kwotę 350 zł brutto.
Powyższa kwota obejmuje w szczególności zryczałtowane koszty:

1) polowania i bioasekuracji myśliwego podczas polowania obejmujące transport tuszy dzika w szczelnym pojemniku, dezynfekcji obuwia, ubioru oraz używanego sprzętu przy opuszczaniu łowiska;

2) pobrania próbek, transportu upolowanych dzików oraz dojazdu myśliwego na obszar ochronny;

3) zakupu lub najmu kontenerów chłodniczych oraz przetrzymywania tusz dzików;

4) unieszkodliwienia patrochów dzików.

Powiatowi lekarze weterynarii prowadzą osobne zestawienia pozyskania tusz samic przelatek oraz starszych samic dzików na obszarze ochronnym obejmującym terytorium do 50 km od obszaru ochronnego lub obszaru zagrożenia.

3.2.5.20. Inspekcja Weterynaryjna finansuje w pełnej wysokości poniesione koszty unieszkodliwienia tusz dzików wraz ze wszystkimi częściami ciała dzików, które nie zostaną zagospodarowane przez myśliwych, tusz dzików z dodatnim wynikiem badań laboratoryjnych w kierunku ASF oraz tusz przechowywanych z tymi tuszami w kontenerze chłodniczym, w tym transportu do przedsiębiorstwa lub zakładu zatwierdzonego zgodnie z art. 24 rozporządzenia nr 1069/2009.

3.2.5.21. W punktach skupu i zakładach, o których mowa powyżej, tusze, części ciała i skóry dzików przechowuje się w sposób zapobiegający bezpośredniemu kontaktowi nieprzebadanych tusz, części ciała i skór dzików z surowcami i innymi przedmiotami, które mogą spowodować rozprzestrzenianie się wirusa ASF.

3.2.5.22. Powiatowy lekarz weterynarii przeprowadza oględziny tuszy, zwracając uwagę na zmiany chorobowe, które mogą wskazywać na zakażenie wirusem ASF.

Zgodnie z rozporządzeniem nr 1069/2009:

1) wszystkie znalezione zwłoki dzików,

2) wszystkie tusze wraz ze wszystkimi częściami ciała odstrzelonych dzików, w tym sierść i skóra, w przypadku których uzyskano dodatni wynik badania laboratoryjnego w kierunku ASF,

3) narogi i patrochy oraz inne części ciała odstrzelonego chorego dzika lub przed uzyskaniem wyniku badania laboratoryjnego próbki pobranej z tuszy dzika,

4) tusze dzików wraz z wszystkimi częściami ciała odstrzelonych dzików, w tym sierść i skóra przed uzyskaniem wyniku badania laboratoryjnego, które nie zostaną zagospodarowane przez myśliwych

– na obszarze ochronnym są kwalifikowane jako materiał kategorii 1 i podlegają usunięciu oraz przetworzeniu zgodnie z art. 12 lub art. 19 rozporządzenia nr 1069/2009 lub zgodnie z odstępstwem przewidzianym w art. 19 rozporządzenia nr 1069/2009.

Patrochy oraz tusze wraz z wszystkimi częściami ciała odstrzelonych dzików, które nie zostaną zagospodarowane przez myśliwych po uzyskaniu ujemnych wyników badania laboratoryjnego na obszarze ochronnym, są kwalifikowane jako materiał kategorii 3 i podlegają usunięciu oraz przetworzeniu zgodnie z art. 14 rozporządzenia nr 1069/2009.

3.2.5.23. Dzierżawcy i zarządcy obwodów łowieckich okresowo, nie rzadziej niż raz na kwartał, sprawdzają rzetelność dokumentowania przez myśliwych wykonywania polowań na dziki na obszarze ochronnym, z uwzględnieniem pozyskania:

1) dorosłych samic dzików (powyżej 24. miesiąca życia),

2) przelatków dzika, osobno samic i samców,

3) dorosłych samców,

4) warchlaków

– oraz niezwłocznie informują powiatowego lekarza weterynarii o ujawnionych w tym zakresie nieprawidłowościach.

Powiatowy lekarz weterynarii weryfikuje, nie rzadziej niż raz na kwartał, liczbę dzików pozyskanych w ramach polowania, zgłoszonych przez myśliwych, z rzeczywistą liczbą tusz tych zwierząt znajdujących się w punktach skupu dziczyzny i innych miejscach ich czasowego przetrzymywania.

3.2.5.24. Powiatowy lekarz weterynarii prowadzi dokumentację pozwalającą na ustalenie daty upływu 12 miesięcy od dnia ustanowienia obszaru objętego ograniczeniami. Ustanowienie obszaru zagrożenia nie wpływa na ustalenie daty upływu 12 miesięcy od dnia ustanowienia obszaru objętego ograniczeniami, na którym wystąpił przypadek ASF u dzików.

3.2.5.25. Obszar wolny

Z wyjątkiem odstrzału sanitarnego, za odstrzelone dziki inne niż dorosłe samice dzika, dostarczone do punktu skupu lub zakładów, o których mowa powyżej, powiatowy lekarz weterynarii wypłaca dzierżawcy lub zarządcy obwodu łowieckiego, lub dyrektorowi parku narodowego kwotę 350 zł brutto.

Powyższa kwota obejmuje w szczególności zryczałtowane koszty:

1) polowania i bioasekuracji myśliwego podczas polowania obejmujące transport tuszy dzika w szczelnym pojemniku, dezynfekcji obuwia, ubioru oraz używanego sprzętu przy opuszczaniu łowiska;

2) pobierania próbek do badań laboratoryjnych w kierunku ASF od dzików wykazujących objawy chorobowe przed odstrzałem;

3) unieszkodliwienia tusz dzików, o których mowa w pkt 2, wraz ze wszystkimi częściami ciała odstrzelonych dzików, w tym transportu do przedsiębiorstwa lub zakładu zatwierdzonego zgodnie z art. 24 rozporządzenia nr 1069/2009.

Powiatowi lekarze weterynarii prowadzą osobne zestawienia pozyskania tusz samic przelatek oraz starszych samic dzików na obszarze wolnym obejmującym terytorium do 50 km od obszaru objętego ograniczeniami lub obszaru zagrożenia.

3.2.5.26. Dzierżawcy, zarządcy obwodów łowieckich i dyrektorzy parków narodowych, nie rzadziej niż raz na kwartał, sprawdzają rzetelność dokumentowania przez myśliwych wykonywania polowań na przelatki dzika na obszarze wolnym i niezwłocznie informują powiatowego lekarza weterynarii o ujawnionych w tym zakresie nieprawidłowościach.

Powiatowy lekarz weterynarii weryfikuje, nie rzadziej niż raz na kwartał, liczbę przelatków dzika pozyskanych w ramach polowań zgłoszonych przez myśliwych z rzeczywistą liczbą tusz tych zwierząt znajdujących się w punktach skupu dziczyzny i innych miejscach ich czasowego przetrzymywania.

3.2.5.27. Na obszarze wolnym próbki do badań laboratoryjnych w kierunku ASF są pobierane przez powiatowego lekarza weterynarii w następujących przypadkach:

1) od świń – po otrzymaniu zawiadomienia o podejrzeniu wystąpienia ASF w gospodarstwie, zgodnie z art. 42 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, przy czym za podejrzane uważa się gospodarstwo w przypadkach określonych w rozdziale III załącznika do decyzji 2003/422/WE; w celu potwierdzenia lub wykluczenia wystąpienia ASF w gospodarstwie próbki do badań

laboratoryjnych pobiera się na zasadach określonych w rozdziale IVA załącznika do tej decyzji;

2) od każdego znalezionego martwego dzika, w tym ze zwłok dzików ulegających autolizie oraz dzików zabitych w wypadkach komunikacyjnych, i z każdego odstrzelonego dzika wykazującego objawy chorobowe wskazujące na możliwość zakażenia wirusem ASF.

W przypadku podejrzenia wystąpienia ASF w gospodarstwie zastosowanie mają przepisy § 3 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie zwalczania afrykańskiego pomoru świń (Dz. U. poz. 754).

3.2.5.28. Wojewódzki lekarz weterynarii prowadzi dokumentację pozwalającą na każdorazowe ustalenie terenu o szerokości 50 km graniczącego z obszarem zagrożenia lub obszarem objętym ograniczeniami. W skład tego obszaru wchodzą również gminy, których min. 51% jest terytorium położone w pasie 50 km. Samice dzików pozyskane na obszarze wolnym, stanowiącym część 50 km tego terenu, muszą być odnotowywane osobno.

3.2.6. Rodzaj próbek pobieranych do badań laboratoryjnych w kierunku ASF, przesyłanie próbek do badań laboratoryjnych w kierunku ASF oraz wykonywanie badań laboratoryjnych

Rodzaj próbek pobieranych do badań laboratoryjnych w kierunku ASF jest określony w decyzji 2003/422/WE.

Od żywych świń i odstrzelonych dzików do badania laboratoryjnego w kierunku ASF pobiera się próbki krwi, a od padłych lub poddanych ubojowi świń i znalezionych martwych dzików – narządy wewnętrzne, w szczególności: migdałki, węzły chłonne (żołądkowe, wątrobowe, podżuchwowe, zagardłowe), śledzionę, nerki, tkankę płucną, szpik kostny lub jeżeli to możliwe – krew. W przypadku zwłok dzików ulegających autolizie do badania laboratoryjnego w kierunku ASF pobiera się kość długą lub mostek.

Próbki pobrane od żywych, padłych lub poddanych ubojowi świń bada się metodą PCR, a gdy wynik badania laboratoryjnego przeprowadzonego metodą PCR jest dodatni, przeprowadza się również badanie metodą ELISA. W przypadku gdy podejrzewa się, że w stadzie są świnie chronicznie zakażone wirusem ASF, próbki bada się metodą ELISA. Próbki pobrane od świń:

1) w ognisku ASF wyznaczonym – zgodnie z § 4 ust. 1,

2) w gospodarstwach kontaktowych – zgodnie z § 6 ust. 2,

3) zgodnie z § 10 ust. 1 pkt 2 i § 12 ust. 4 pkt 2

– rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie zwalczania afrykańskiego pomoru świń, bada się metodą PCR oraz metodą ELISA.

Na obszarze zagrożenia oraz obszarze objętym ograniczeniami próbki pobrane od martwych lub odstrzelonych dzików bada się metodą PCR oraz – jeżeli jest możliwe pobranie próbek krwi – metodą ELISA.

Na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej położonym poza obszarem zagrożenia i obszarem objętym ograniczeniami martwe oraz odstrzelone dziki bada się metodą PCR.

Próbki pobrane od dzików odłowionych na obszarze objętym ograniczeniami lub obszarze zagrożenia bada się metodą PCR oraz metodą ELISA. Próbki pobrane od dzików odłowionych poza obszarem objętym ograniczeniami lub obszarem zagrożenia bada się metodą PCR.

W przypadku podejrzenia uzyskania fałszywie dodatniego lub uzyskania wątpliwego wyniku badania metodą ELISA przeprowadza się badanie serologiczne potwierdzające metodą IB lub IPT.

Wszystkie badania laboratoryjne w kierunku ASF przeprowadzane w ramach programu są wykonywane w laboratoriach wyznaczonych przez Głównego Lekarza Weterynarii zgodnie z art. 25 ust. 3 i 5 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej.

3.2.7. Inne działania podejmowane w związku z zagrożeniem wystąpienia lub wystąpieniem ASF u dzików

1. Po stwierdzeniu ASF u dzika powiatowy lekarz weterynarii zarządza środki zwalczania ASF, zgodnie z przepisami o zwalczaniu afrykańskiego pomoru świń wydanymi na podstawie art. 47 ust. 1, art. 48a ust. 3 i art. 61 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.
2. Powiatowy lekarz weterynarii w gospodarstwach położonych w wyznaczonym obszarze o promieniu 10 km wokół stwierdzonego przypadku ASF u dzika może:
   1) przeprowadzić badanie kliniczne świń;
   2) dokonać indywidualnego oznakowania świń;
   3) pobrać od świń próbki do badań laboratoryjnych w kierunku ASF;

4) zastosować nakazy i zakazy zgodnie art. 45 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

3. W przypadku zagrożenia wystąpienia lub wystąpienia ASF u dzików powiatowy lekarz weterynarii lub wojewoda może:

1) zarządzić zorganizowane poszukiwanie padłych dzików;

2) po wykonaniu analizy ryzyka, zarządzić odstrzał sanitarny dzików;

3) nakazać odłów dzików w celu ich uśmiercenia.

3.3. Wzmocnienie środków bioasekuracji na drogowych przejściach granicznych z Federacją Rosyjską, Białorusią i Ukrainą

Na drogowych przejściach granicznych z Federacją Rosyjską, Białorusią i Ukrainą podejmuje się następujące środki bioasekuracji:

1) jeżeli jest to konieczne, wyłożenie mat dezynfekcyjnych, a także stałe utrzymywanie tych mat w stanie zapewniającym skuteczne działanie środka dezynfekcyjnego lub zastosowanie innych urządzeń do dezynfekcji pojazdów;

2) oczyszczanie i dezynfekcję środków transportu przeznaczonych do przewozu zwierząt wjeżdżających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zgodnie z decyzją wykonawczą Komisji 2013/426/UE z dnia 5 sierpnia 2013 r. w sprawie środków mających na celu zapobieżenie wprowadzaniu do Unii wirusa afrykańskiego pomoru świń z niektórych państw trzecich lub części terytorium państw trzecich, w których potwierdzono obecność ASF, oraz uchylającą decyzję 2011/78/UE (Dz. Urz. UE L 211 z 07.08.2013, str. 5, z późn. zm.).

3.4. Przeprowadzenie przez Inspekcję Weterynaryjną kampanii informacyjnej

1. W ramach realizacji programu publikuje się ulotki:

1) dla rolników i podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną, związaną z produkcją żywności pochodzenia zwierzęcego i pasz, zawierające informacje o:

a) ASF i jego objawach,

b) sposobie rozprzestrzeniania się ASF,

c) postępowaniu posiadacza zwierząt w przypadku podejrzenia wystąpienia lub wystąpienia ASF,

d) przysługujących odszkodowaniach za świnie poddane ubojowi, zabite lub padłe w wyniku zastosowania zabiegów nakazanych przez organy Inspekcji Weterynaryjnej,

e) zasadach bioasekuracji,

f) zakazie karmienia świń odpadami gastronomicznymi,

g) unieszkodliwianiu zwłok świń oraz zasadach przeprowadzania oczyszczania i odkażania w gospodarstwach;

2) dla myśliwych – zawierające informacje o:

a) ASF i jego objawach,

b) sposobie postępowania myśliwego z tuszą dzika po polowaniu lub odstrzale sanitarnym, w tym o sposobie pobierania próbek do badań laboratoryjnych w kierunku ASF od dzików odstrzelonych, niewykazujących żadnych objawów chorobowych,

c) zabezpieczeniu środków transportu przeznaczonych do transportu odstrzelonych dzików w sposób minimalizujący ryzyko rozprzestrzenienia się wirusa ASF,

d) wymaganiach bioasekuracji, jakie powinny być przestrzegane podczas polowania lub odstrzału sanitarnego oraz przy wykonywaniu czynności związanych z zagospodarowaniem zwierzęcia łownego z gatunku dzik,

e) zasadach wdrażania zakazu całorocznego dokarmiania dzików.

Dystrybucja ulotek odbywa się za pośrednictwem organów Inspekcji Weterynaryjnej. Ulotki dystrybuuje się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej podczas wykonywanych kontroli podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną związaną z produkcją żywności pochodzenia zwierzęcego i pasz oraz posiadaczy świń (w ramach m.in. wizyt w stadach, w których są utrzymywane świnie). Dodatkowo ulotki dystrybuuje się wśród myśliwych, w kołach łowieckich, wśród sołtysów, wójtów, burmistrzów lub prezydentów miast. Informacje o istniejącym zagrożeniu są przekazywane również przez media w postaci m.in.: audycji informacyjnych, w których przekazuje się informacje na temat ASF oraz ewentualnych dróg rozprzestrzeniania ASF, a także informacje o postępowaniu w przypadku podejrzenia wystąpienia lub wystąpienia ASF, bioasekuracji w gospodarstwie, zakazie karmienia świń

odpadami gastronomicznymi, o właściwym zagospodarowaniu zwłok świń oraz postępowaniu z tuszami odstrzelonych dzików i o zasadach polowań oraz odstrzału sanitarnego.

2. W ramach programu Inspekcja Weterynaryjna przeprowadza akcję informacyjną dla:

1) podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną związaną z produkcją żywności pochodzenia zwierzęcego i pasz, transportem świń, rolników i myśliwych oraz innych służb i inspekcji;

2) podmiotów świadczących usługi z zakresu przewozu osób, w tym operatorów portów lotniczych i portów morskich, oraz operatorów biur podróży i podmiotów świadczących usługi pocztowe i kurierskie.

Celem kampanii informacyjnej jest przekazanie wiedzy o ASF. Tematyka kampanii informacyjnej obejmuje informacje dotyczące m.in.: objawów ASF, zgłaszania podejrzeń wystąpienia ASF, postępowania po zgłoszeniu podejrzenia wystąpienia ASF, zasad wypłacania odszkodowań, zasad bioasekuracji w gospodarstwie oraz zasad postępowania myśliwego biorącego udział w polowaniu, mających na celu zapobieżenie rozprzestrzenianiu się wirusa ASF, zakazu karmienia świń odpadami gastronomicznymi i właściwego zagospodarowania zwłok padłych świń oraz zasad wwożenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej żywności zawierającej produkty pochodzenia zwierzęcego.

Akcję informacyjną realizuje się w szczególności przez:

1) kolportowanie informacji o zagrożeniach i drogach przenoszenia się wirusa ASF;

2) współpracę z mediami w zakresie tematyki związanej z ASF;

3) publikowanie informacji na stronach internetowych Inspekcji Weterynaryjnej w zakresie tematyki związanej z ASF.

3.5. Odstrzał sanitarny dzików

1. Zgodnie z art. 45 ust. 1 pkt 8 i art. 46 ust. 3 pkt 8 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt powiatowy lekarz weterynarii albo wojewoda może nakazać dzierżawcom lub zarządcom obwodów łowieckich wykonanie odstrzału sanitarnego dzików.

Zgodnie z art. 47a ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczania chorób zakaźnych zwierząt na obszarach objętymi formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z

2020 r. poz. 55, z późn. zm.), lub otulinach w rozumieniu tej ustawy powiatowy lekarz weterynarii albo wojewoda nakazuje Polskiemu Związkowi Łowieckiemu wykonanie odstrzału sanitarnego dzików.

2. Wysokość stawek wypłacanych za dzika odstrzelonego w ramach odstrzału sanitarnego jest określona w przepisach wydanych na podstawie art. 47a ust. 6 pkt 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

3. Dzierżawca lub zarządca obwodu łowieckiego, na wniosek zainteresowanego podmiotu, dopuszcza do wykonania odstrzału sanitarnego dzików każdego myśliwego będącego członkiem koła łowieckiego.

4. Dzierżawcy, zarządcy obwodów łowieckich i dyrektorzy parków narodowych okresowo, nie rzadziej niż raz na kwartał, sprawdzają rzetelność dokumentowania przez myśliwych wykonywania odstrzału sanitarnego na obszarze ochronnym, obszarze zagrożenia, obszarze objętym ograniczeniami i obszarze wolnym oraz niezwłocznie informują powiatowego lekarza weterynarii o ujawnionych w tym zakresie nieprawidłowościach.

5. Powiatowy lekarz weterynarii weryfikuje, nie rzadziej niż raz na kwartał, liczbę dzików odstrzelonych w ramach odstrzału sanitarnego, zgłaszanych przez myśliwych, z liczbą tusz tych zwierząt znajdujących się w punktach skupu dziczyzny i innych miejscach ich czasowego przetrzymywania na obszarze ochronnym, obszarze zagrożenia, obszarze objętym ograniczeniami lub na obszarze wolnym, w szczególności z dokumentacją wejść do łowiska i wyjść z łowiska oraz dokumentacją dotyczącą obrotu tuszami dzików prowadzonego przez zarządcę lub dzierżawcę obwodu łowieckiego, a także, jeżeli to możliwe, badaniami tych tusz na włośnie i dokumentacją dotyczącą ich unieszkodliwienia .

3.6. Zgłaszanie znalezienia zwłok padłych dzików

1. Na terytorium Rzeczpospolitej Polskiej myśliwi, pracownicy parków narodowych oraz pracownicy Służby Leśnej mogą samodzielnie prowadzić poszukiwanie padłych dzików. W przypadku zgłoszenia organom Inspekcji Weterynaryjnej znalezienia zwłok dzika innych niż dzika zabitego w wypadku komunikacyjnym, od których jest możliwe pobranie próbek do badań laboratoryjnych, powiatowy lekarz weterynarii wypłaca dzierżawcy lub zarządcy obwodu łowieckiego, lub dyrektorowi parku narodowego, lub zarządcy lasów miejskich kwotę:

1) 200 zł brutto – za znalezione zwłoki dzika na obszarze ochronnym, obszarze objętym ograniczeniami i obszarze zagrożenia;

2) 100 zł brutto – za znalezione zwłoki dzika na pozostałym obszarze Rzeczypospolitej Polskiej.

Osoba dokonująca zgłoszenia osobiście wskazuje miejsce, w którym znajdują się zwłoki dzika, lub przekazuje informacje umożliwiające odnalezienie tych zwłok.

2. Wypłata środków wskazanych w ust. 1 nie przysługuje w przypadku zgłoszenia organom Inspekcji Weterynaryjnej znalezienia zwłok dzika w ramach poszukiwań dzików zarządzonych zgodnie z ust. 3.10.

3.7. Bezpieczne usuwanie zwłok padłych dzików

Na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zwłoki dzików padłych muszą być bezpiecznie usuwane.

1. Na obszarze ochronnym, obszarze objętym ograniczeniami i obszarze zagrożenia powiatowy lekarz weterynarii może finansować bezpieczne usunięcie zwłok padłych dzików, w przypadku zorganizowanych poszukiwań zwłok dzików opisanych w ust. 3.10. Finansowanie obejmuje koszty dojazdu na miejsce znalezienia zwłok dzika, załadunku, transportu do wskazanego miejsca i unieszkodliwienia tych zwłok zarówno w zakładzie zatwierdzonym zgodnie z art. 24 rozporządzenia nr 1069/2009, jak i w miejscu ich znalezienia.

2. Powiatowy lekarz weterynarii może finansować bezpieczne usunięcie zwłok padłych dzików na obszarze ochronnym, objętym ograniczeniami, zagrożenia oraz wolnym, jeżeli zwłoki zostały znalezione na gruntach należących do osób fizycznych. Finansowanie obejmuje koszty dojazdu na miejsce znalezienia zwłok dzika, załadunku, transportu do wskazanego miejsca oraz unieszkodliwienie tych zwłok zarówno w zakładzie zatwierdzonym zgodnie z art. 24 rozporządzenia nr 1069/2009, jak i w miejscu ich znalezienia.

3. W przypadku nieznalezienia zwłok padłych dzików na miejscu ich aktywnego poszukiwania, podmiotowi świadczącymi usługi w zakresie unieszkodliwiania przysługuje dofinansowanie kosztów dojazdu.

3.8. Zakaz dokarmiania dzików

Na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej zakazuje się dokarmiania dzików.

3.9. Finansowanie odłowu dzików, ich uśmiercenia, transportu i unieszkodliwiania zwłok

1. Powiatowy lekarz weterynarii, w przypadku wydania nakazu przeprowadzenia odłowu dzików, a następnie ich uśmiercenia oraz transportu zwłok i unieszkodliwienia zwłok uśmierconych dzików, wypłaca wykonawcy tego nakazu kwotę w wysokości:

1) 800 zł brutto za dzika – w przypadku odłowu jednorazowo do 3 dzików;

2) 700 zł brutto za dzika – w przypadku odłowu jednorazowo powyżej 3 dzików.

2. Powiatowy lekarz weterynarii, w przypadku wydania nakazu przeprowadzenia odłowu dzików, a następnie ich uśmiercenia oraz transportu zwłok i unieszkodliwienia zwłok uśmierconych dzików, może dokonać zwrotu faktycznie poniesionych kosztów na budowę odłowni żywołownych.

3. Powiatowy lekarz weterynarii, w przypadku wydania nakazu przeprowadzenia odłowu dzików, a następnie ich uśmiercenia oraz transportu zwłok i unieszkodliwienia zwłok uśmierconych dzików, może dofinansować poniesienie kosztów obsługi i utrzymania w dobrym stanie technicznym odłowni żywołownych.

3.10. Dofinansowanie zorganizowanych poszukiwań padłych dzików

Powiatowy lekarz weterynarii, w przypadku przeprowadzania organizowanych w ramach zarządzenia powiatowych lekarzy weterynarii lub wojewódzkich centrów zarządzania kryzysowego akcji poszukiwania dzików, może dofinansować te działania w zakresie zapewnienia:

1) sprzętu i materiałów do właściwej bioasekuracji;

2) sprzętu i materiałów do pobierania próbek do badań laboratoryjnych w kierunku ASF;

3) kosztów pracy osób w czasie wykonywania poszukiwania, w tym również pracowników Inspekcji Weterynaryjnej uczestniczących w tych akcjach poza godzinami pracy;

4) posiłków i napojów oraz środków ochrony przeciw owadom dla osób uczestniczących w poszukiwaniach.

3.11. Finansowanie usług pomocnych przy zwalczaniu ASF, w tym wykorzystanie bezzałogowych statków powietrznych lub innych technik do ustalania miejsc bytowania dzików

Powiatowy lub wojewódzki lekarz weterynarii może finansować usługi w zakresie:

1) poszukiwania żywych lub padłych dzików przy pomocy urządzeń lub sprzętu, w tym bezzałogowych statków powietrznych zaopatrzonych w specjalistyczną aparaturę optyczną lub termowizyjną;

2) poszukiwania zwłok dzików przy pomocy specjalnie wyszkolonych zwierząt;

3) dokumentowania fotograficznego gospodarstw, w których są utrzymywane świnie, oraz ich otoczenia w ramach dochodzeń epizootycznych;

4) użycia fotopułapek służących do liczenia i lokalizacji watah dzików na określonym terenie w celu zapobiegania lub zwalczania ASF.

4. Środki przewidziane programem

4.1. Podsumowanie środków przewidzianych programem

Działania podejmowane w związku z realizacją programu:

2021 r.

☒ kontrola, nadzór

☒ badania

☒ inne (np. środki bioasekuracji, kampania informacyjna, szkolenia, ubój lub zabicie świń, odstrzał sanitarny, polowanie na dorosłe samice dzika i odstrzał selektywny dorosłych samic dzika)

4.2. Władza centralna odpowiedzialna za nadzór i koordynację realizowanego programu

Zgodnie z art. 57 ust. 8 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt Główny Lekarz Weterynarii nadzoruje realizację programu. W przypadku programu współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej Główny Lekarz Weterynarii informuje Komisję Europejską o postępach w jego realizacji zgodnie z art. 14 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 652/2014 z dnia 15 maja 2014 r. ustanawiającego przepisy w zakresie zarządzania wydatkami odnoszącymi się do łańcucha żywnościowego, zdrowia zwierząt i dobrostanu zwierząt oraz dotyczącego zdrowia roślin i materiału przeznaczonego do reprodukcji roślin, zmieniającego dyrektywy Rady 98/56/WE, 2000/29/WE i 2008/90/WE, rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 178/2002, (WE) nr 882/2004 i (WE) nr 396/2005, dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/128/WE i rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE)

nr 1107/2009 oraz uchylającego decyzje Rady 66/399/EWG, 76/894/EWG i 2009/470/WE (Dz. Urz. UE L 189 z 27.06.2014, str. 1, z późn. zm.).

4.3. Opis i określenie obszarów geograficznych i administracyjnych, na których program będzie realizowany

Program wprowadza się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Mapa 1. Podział administracyjny Rzeczypospolitej Polskiej

4.4. Opis środków przewidzianych w programie

4.4.1. Powiadomienie o podejrzeniu wystąpienia ASF

Zgodnie z art. 42 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, w przypadku podejrzenia wystąpienia choroby zakaźnej zwierząt, posiadacz zwierząt jest obowiązany do niezwłocznego zgłoszenia podejrzenia wystąpienia ASF. Obowiązek ten realizują również osoby mające kontakt ze zwierzętami, w szczególności przy wykonywaniu obowiązków służbowych lub zawodowych, z tym że lekarz weterynarii wezwany do zwierzęcia w przypadku, gdy podejrzewa wystąpienie choroby zakaźnej zwierząt podlegającej obowiązkowi zwalczania, informuje posiadacza zwierzęcia o obowiązkach określonych w art. 42 ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt i nadzoruje

ich wykonanie do czasu przybycia powiatowego lekarza weterynarii lub osoby przez niego upoważnionej. Zgłoszenia dokonuje się do powiatowego lekarza weterynarii bezpośrednio albo za pośrednictwem najbliższego podmiotu świadczącego usługi z zakresu medycyny weterynaryjnej lub wójta, burmistrza lub prezydenta miasta. Dodatkowo posiadacz świni informuje urzędowego lekarza weterynarii o każdym przypadku padnięcia świni w gospodarstwie na obszarze zagrożenia, obszarze objętym ograniczeniami oraz obszarze ochronnym, zgodnie z § 18 ust. 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń.

Zgodnie z danymi Polskiego Związku Łowieckiego oraz Dyrekcji Generalnej Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe w roku łowieckim 2019/2020 szacunkowa liczebność populacji dzików na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wynosiła około 67 tys. sztuk.

Szacunkową liczbę dzików w poszczególnych województwach przedstawia tabela 2.

Tabela 2. Liczba dzików w poszczególnych województwach.

Województwo	**Pogłowie dzików w tys. sztuk**
dolnośląskie	10 326
kujawsko-pomorskie	2568
lubelskie	2408
lubuskie	4179
łódzkie	2147
małopolskie	1777
mazowieckie	4302
opolskie	1768
podkarpackie	2079
podlaskie	1525
pomorskie	6657
śląskie	2439
świętokrzyskie	1907
warmińsko-mazurskie	4911
wielkopolskie	7433
zachodniopomorskie	10 864
Suma	**67 290**

źródło: Polski Związek Łowiecki, Dyrekcja Generalna Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe, stan marzec 2019 r.

4.4.2. Identyfikacja i rejestracja zwierząt oraz gospodarstw

Podstawa prawna identyfikacji i rejestracji zwierząt oraz gospodarstw:

1) ustawa z dnia 2 kwietnia 2004 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt (Dz. U. z 2020 r. poz. 2001, z późn. zm.);
2) ustawa z dnia 18 grudnia 2003 r. o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności (Dz. U. z 2020 r. poz. 1206, z późn. zm.);
3) rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 2 listopada 2007 r. w sprawie sposobu oznakowania bydła, owiec i kóz oraz świń, określenia wzorów znaków identyfikacyjnych oraz wymagań i warunków technicznych kolczyków dla zwierząt gospodarskich (Dz. U. poz. 1635, z późn. zm.).

Numerem identyfikacyjnym świni jest numer siedziby stada, w której zwierzę się urodziło, albo innej siedziby stada, w której zwierzę przebywało powyżej 30 dni. W dokumentacji dotyczącej świń (np. w świadectwie zdrowia) wpisuje się numer ostatniej siedziby stada, w której świnia przebywała powyżej 30 dni i została w tej siedzibie stada oznakowana.

W przypadku świń urodzonych w danej siedzibie stada posiadacz jest obowiązany oznakować zwierzę numerem identyfikacyjnym zgodnym z numerem siedziby stada, w której świnia się urodziła, przez założenie na małżowinę uszną kolczyka z tym numerem albo wytatuowanie tego numeru przed opuszczeniem przez zwierzę tej siedziby stada, nie później jednak niż w terminie 30 dni od dnia urodzenia zwierzęcia. Fakt oznakowania świń zgłasza się kierownikowi biura powiatowego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w terminie 7 dni od dnia ich oznakowania, określając liczbę oznakowanych zwierząt.

W przypadku gdy świnia została przemieszczona do innej siedziby stada niż siedziba stada urodzenia i przebywa w tej siedzibie dłużej niż 30 dni, istnieje obowiązek bezzwłocznego dodatkowego oznakowania świni numerem identyfikacyjnym zgodnym z numerem siedziby stada, w której świnia przebywa powyżej 30 dni, przez założenie na małżowinę uszną kolczyka z tym numerem albo wytatuowanie tego numeru.

Zgodnie z art. 20 ust. 2c ustawy z dnia 2 kwietnia 2004 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt w przypadku zagrożenia wystąpienia lub wystąpienia choroby zakaźnej zwierząt podlegającej obowiązkowi zwalczania i określenia obszaru zapowietrzonego, zagrożonego lub innego obszaru podlegającego ograniczeniom, ustanowionego zgodnie z przepisami o ochronie

zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, w tym zgodnie z przepisami Unii Europejskiej obowiązującymi w tym zakresie, posiadacz świni znajdującej się w siedzibie stada na tym obszarze zgłasza kierownikowi biura Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa fakt oznakowania świń urodzonych w tej siedzibie w terminie 2 dni od dnia oznakowania, określając liczbę oznakowanych zwierząt.

Zgodnie z art. 17 ust. 4 ustawy z dnia 2 kwietnia 2004 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt koszty związane z oznakowaniem świń ponosi ich posiadacz.

Dodatkowo świnie objęte oceną wartości użytkowej i hodowlanej zwierząt, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 10 grudnia 2020 r. o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich (Dz. U. z 2021 r. poz. 36), są oznakowane w sposób umożliwiający ich identyfikację. Sposób oznakowania i identyfikacji świń, w tym do celów hodowlanych świń, określa związek hodowców lub inny podmiot upoważniony przez ministra właściwego do spraw rolnictwa do prowadzenia oceny wartości użytkowej. Świnie do celów hodowlanych znakuje się trwale i indywidualnie, używając kolczyków, identyfikatorów elektronicznych i znaków identyfikacyjnych lub stosując tatuaż.

4.4.3. Kwalifikacja zwierząt i stad

Kwalifikacja zwierząt i stad została opisana w ust. 3.2.

4.4.4. Zasady przemieszczania zwierząt

W rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń określono sposób przemieszczania żywych świń z obszarów i do obszarów wymienionych w części I (obszar ochronny), części II (obszar objęty ograniczeniami) oraz części III (obszar zagrożenia) załącznika do decyzji 2014/709/UE, zarówno na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jak i poza to terytorium.

Na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej został wprowadzony obowiązek zaopatrywania przemieszczanych świń w świadectwo zdrowia wystawione przez urzędowego lekarza weterynarii na podstawie badania klinicznego świń przeprowadzonego nie wcześniej niż 24 godziny przed przemieszczeniem tych świń.

Zgodnie z art. 3 ust. 2 pkt 5 lit. b ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej nadzór nad przemieszczaniem zwierząt sprawuje powiatowy lekarz weterynarii.

4.4.5. Zastosowane badania i plany pobierania

Zastosowane badania i plany pobierania próbek do badań zostały opisane w ust. 3.2.

4.4.6. Zastosowanie szczepionki i plany szczepień

Nie dotyczy.

4.4.7. Informacje i ocena dotycząca środków bezpieczeństwa biologicznego (zarządzanie i infrastruktura)

Informacje i ocena dotycząca środków bezpieczeństwa biologicznego zostały opisane w ust. 3.2.2 oraz 3.3.

4.4.8. Środki podejmowane w przypadku uzyskania dodatniego wyniku badania laboratoryjnego w kierunku ASF

Zgodnie z § 4 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie zwalczania afrykańskiego pomoru świń w przypadku stwierdzenia ASF w gospodarstwie powiatowy lekarz weterynarii wyznacza je jako ognisko ASF. Działania podejmowane po wyznaczeniu ogniska ASF zostały określone w § 4 i 6–10 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie zwalczania afrykańskiego pomoru świń. Działania podejmowane w przypadku wystąpienia ASF u dzików zostały określone w § 18 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie zwalczania afrykańskiego pomoru świń oraz opisane w ust. 3.2.7.

4.4.9. System odszkodowań dla posiadaczy świń poddanych ubojowi lub zabitych

Odszkodowania wypłaca się zgodnie z art. 49 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

4.4.10. Kontrola wdrażania programu i sprawozdawczość

Na podstawie art. 57 ust. 8 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt Główny Lekarz Weterynarii nadzoruje realizację programu. W przypadku programu współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej Główny Lekarz Weterynarii informuje Komisję Europejską o postępach w jego realizacji, zgodnie z art. 14 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 652/2014 z dnia 15 maja 2014 r. ustanawiającego przepisy w zakresie zarządzania wydatkami odnoszącymi się do łańcucha żywnościowego, zdrowia zwierząt i dobrostanu zwierząt oraz dotyczącego zdrowia roślin i materiału przeznaczonego do reprodukcji roślin, zmieniającego dyrektywy Rady 98/56/WE, 2000/29/WE i 2008/90/WE, rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 178/2002, (WE) nr 882/2004 i (WE) nr 396/2005, dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/128/WE i rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1107/2009 oraz uchylającego decyzje Rady 66/399/EWG, 76/894/EWG i 2009/470/WE.

5. Korzyści wynikające z realizacji programu

Przeprowadzenie działań objętych programem przyczyni się do ochrony terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jak również terytorium Unii Europejskiej, przed niekontrolowanym rozprzestrzenianiem się wirusa ASF. Odpowiednio wczesne wykrycie zakażenia wirusem ASF pozwoli na podjęcie adekwatnych działań zapobiegających jego rozprzestrzenianiu się, a tym samym ograniczenie strat ekonomicznych z tego tytułu.

6. Dane dotyczące rozwoju epidemiologicznego w odniesieniu do ASF w ciągu ostatnich pięciu lat

6.1. Rozwój ASF

Liczba przypadków ASF u dzików oraz ognisk u świń została przedstawiona w ust. 2.

6.1.2. Dane dotyczące zwierząt

Nie dotyczy.

6.2. Dane rozwarstwione dotyczące badań w ramach nadzoru i badań laboratoryjnych w ostatnich 3 latach

Badania laboratoryjne próbek polegają na:

1) badaniu próbek narządów wewnętrznych i krwi świń padłych lub z objawami klinicznymi ASF w całym kraju w ramach monitoringu pasywnego (podejmowanie czynności przez powiatowego lekarza weterynarii w przypadku podejrzenia wystąpienia choroby zakaźnej zwierząt);

2) badaniu próbek krwi od świń zabijanych w ognisku w kierunku wykrycia przeciwciał ASF w ramach dochodzenia epizootycznego;

3) badaniu próbek krwi świń w obszarze zapowietrzonym i obszarze zagrożonym przy zdejmowaniu restrykcji obowiązujących w tych obszarach w ramach monitoringu aktywnego (podejmowanie czynności przez powiatowego lekarza weterynarii w celu monitorowania, ustalenia prewalencji lub wykluczenia występowania choroby zakaźnej zwierząt);

4) badaniu próbek krwi świń:

   a) poddawanych ubojowi na użytek własny na obszarze części III załącznika do decyzji 2014/709/UE,

b) przemieszczanych wewnątrz i poza obszary części II i III załącznika do decyzji 2014/709/UE w ramach monitoringu aktywnego;

5) badaniu próbek narządów wewnętrznych oraz krwi dzików oraz świniodzików padłych, odstrzelonych oraz zabitych w wypadkach komunikacyjnych w całym kraju, w ramach monitoringu pasywnego;

6) badaniu próbek krwi odstrzelonych dzików oraz świniodzików na obszarach części I, II i III załącznika do decyzji 2014/709/UE, w ramach monitoringu aktywnego;

7) badaniu próbek krwi odstrzelonych dzików oraz świniodzików na obszarze wolnym – w przypadku, gdy przyżyciowo lub pośmiertnie zostanie powzięte podejrzenie wystąpienia ASF.

Liczbę próbek do badań oblicza się na podstawie przepisów decyzji Komisji 2003/422/WE.

Rok: 2019

Region	Gatunek zwierząt	Rodzaj badania	Opis badania	Liczba zbadanych próbek	Liczba próbek z dodatnim wynikiem badania laboratoryjnego
Rzeczpospolita Polska	świnie	badanie serologiczne	ELISA	37 422	10
Rzeczpospolita Polska	świnie	molekularne	PCR	681 787	716
Rzeczpospolita Polska	dziki	badanie serologiczne	ELISA	68 453	499
Rzeczpospolita Polska	dziki	molekularne	PCR	86 206	3494

Razem				873 868	

Rok: 2018

Region	Gatunek zwierząt	Rodzaj badania	Opis badania	Liczba zbadanych próbek	Liczba próbek z dodatnim wynikiem badania laboratoryjnego
Rzeczpospolita Polska	świnie	badanie serologiczne	ELISA	1602	0
Rzeczpospolita Polska	świnie	inne badanie	PCR	94 332	0
Rzeczpospolita Polska	dziki	badanie serologiczne	ELISA	35 821	392
Rzeczpospolita Polska	dziki	inne badanie	PCR	26 746	3 786
Razem				158 501	

Rok: 2017

Region	Gatunek zwierząt	Rodzaj badania	Opis badania	Liczba zbadanych próbek	Liczba próbek z dodatnim wynikiem badania laboratoryjnego
Rzeczpospolita	świnie	badanie	ELISA	1130	81

Polska		serologiczne			
Rzeczpospolita Polska	świnie	inne badanie	PCR	64 054	439
Rzeczpospolita Polska	dziki	badanie serologiczne	ELISA	14 104	155
Rzeczpospolita Polska	dziki	inne badanie	PCR	14 564	863
Razem				93 852	

6.3. Dane dotyczące zakażenia

Nie dotyczy.

6.4. Dane dotyczące statusu epizootycznego pod koniec każdego roku

W 2019 r. na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej ASF u dzików stwierdzono w województwach dolnośląskim, lubuskim, lubelskim, mazowieckim, podkarpackim, podlaskim, wielkopolskim oraz warmińsko-mazurskim. W tym okresie wyznaczono 48 ognisk ASF u świń w województwach lubelskim, mazowieckim, podlaskim i warmińsko-mazurskim.

6.5. Dane dotyczące programów szczepień lub leczenia

Nie dotyczy.

6.6. Dane dotyczące dzikiej zwierzyny

6.6.1. Oszacowanie liczebności populacji zwierząt wolno żyjących

Oszacowanie liczebności populacji zwierząt wolno żyjących zostało przedstawione w ust. 4.4.2.

6.6.2. Nadzór nad chorobami i inne dane w odniesieniu do zwierząt wolno żyjących

Nie dotyczy.

6.6.3. Dane dotyczące szczepień lub leczenia dzikiej zwierzyny

Nie dotyczy.

7. Założenia programu

7.1. Założenia w zakresie badań laboratoryjnych

Rok: 2021

Choroba: ASF

Region	Rodzaj badania	Populacja docelowa	Rodzaj próbki	Planowana liczba zwierząt do zbadania	Liczba planowanych badań laboratoryjnych
dolnośląskie	PCR	świnie domowe	krew, narządy	1000	1000
dolnośląskie	PCR	dziki	krew, narządy	1000	1000
dolnośląskie	ELISA	świnie domowe	krew, narządy	200	200
dolnośląskie	ELISA	dziki	krew, narządy	500	500
kujawsko-pomorskie	PCR	świnie domowe	krew, narządy	150	150
kujawsko-pomorskie	PCR	dziki	krew, narządy	500	500
lubelskie	PCR	świnie domowe	krew, narządy	490 682	53976
lubelskie	PCR	dziki	krew, narządy	17 610	10 968
lubelskie	ELISA	świnie domowe	krew, narządy	1242	329

lubelskie	ELISA	dziki	krew, narządy	11 566	11708
lubuskie	PCR	świnie domowe	krew, narządy	1000	1000
lubuskie	PCR	dziki	krew, narządy	1196	876
lubuskie	ELISA	świnie domowe	krew, narządy	200	200
lubuskie	ELISA	dziki	krew, narządy	500	500
łódzkie	PCR	świnie domowe	krew, narządy	150	150
łódzkie	PCR	dziki	krew, narządy	500	500
małopolskie	PCR	świnie domowe	krew, narządy	150	150
małopolskie	PCR	dziki	krew, narządy	500	500
mazowieckie	PCR	świnie domowe	krew, narządy	275 738	67 760
mazowieckie	PCR	dziki	krew, narządy	26 332	15 844
mazowieckie	ELISA	świnie domowe	krew, narządy	166	36
mazowieckie	ELISA	dziki	krew, narządy	9014	18 986
opolskie	PCR	świnie	krew,	150	150

		domowe	narządy		
opolskie	PCR	dziki	krew, narządy	500	500
podkarpackie	PCR	świnie domowe	krew, narządy	3644	1822
podkarpackie	PCR	dziki	krew, narządy	1934	1980
podkarpackie	ELISA	świnie domowe	krew, narządy	2736	2706
podkarpackie	ELISA	dziki	krew, narządy	1292	1240
podlaskie	PCR	świnie domowe	krew, narządy	164 550	40 743
podlaskie	PCR	dziki	krew, narządy	16 004	6782
podlaskie	ELISA	świnie domowe	krew, narządy	105	170
podlaskie	ELISA	dziki	krew, narządy	14 332	7451
pomorskie	PCR	świnie domowe	krew, narządy	500	500
pomorskie	PCR	dziki	krew, narządy	1000	1000
śląskie	PCR	świnie domowe	krew, narządy	150	150
śląskie	PCR	dziki	krew, narządy	500	500

świętokrzyskie	PCR	świnie domowe	krew, narządy	500	500
świętokrzyskie	PCR	dziki	krew, narządy	1000	1000
świętokrzyskie	ELISA	świnie domowe	krew, narządy	100	100
świętokrzyskie	ELISA	dziki	krew, narządy	100	100
warmińsko-mazurskie	PCR	świnie domowe	krew, narządy	40 034	10 856
warmińsko-mazurskie	PCR	dziki	krew, narządy	28 660	9470
warmińsko-mazurskie	ELISA	świnie domowe	krew, narządy	200	200
warmińsko-mazurskie	ELISA	dziki	krew, narządy	24 832	24 832
wielkopolskie	PCR	świnie domowe	krew, narządy	1000	1000
wielkopolskie	PCR	dziki	krew, narządy	1000	1000
wielkopolskie	ELISA	świnie domowe	krew, narządy	200	200
wielkopolskie	ELISA	dziki	krew, narządy	500	200
zachodniopomorskie	PCR	świnie domowe	krew, narządy	150	150
zachodniopomorskie	PCR	dziki	krew,	500	500

			narządy		
Polska	IPT/IB	świnie domowe	krew	5000	5000
Polska	IPT/IB	dziki	krew	10 000	10 000
			RAZEM PCR	1 078 284	232 977
			RAZEM ELISA	67 785	69 658
			RAZEM IPT/IB	15 000	15 000

7.1.1. Założenia w zakresie badań diagnostycznych

Założenia w zakresie badań diagnostycznych zostały opisane w ust. 3.2.

7.1.2. Założenia w zakresie badania stad i zwierząt

Założenia w zakresie badania stad i zwierząt zostały opisane w ust. 3.2.

7.2. Założenia w zakresie kwalifikacji stad i zwierząt

Nie dotyczy.

7.3. Założenia w zakresie szczepień lub leczenia

7.3.1. Założenia w zakresie szczepień lub leczenia

Nie dotyczy.

7.3.2. Założenia w zakresie szczepień lub leczenia dzikiej zwierzyny

Nie dotyczy.

8. Szczegółowa analiza kosztów realizacji programu

8.1. Koszty realizacji programu w 2021 r.

Przeznaczenie kosztów	Wyszczególnienie	Jednostka	Liczba jednostek	Koszt jednostkowy w zł	Kwota całkowita w zł
1.Badania					
1.1 Koszt pobierania próbek	świnie	sztuka	979 548	9,12	8 933 477,76
	dziki padłe	sztuka	25 000	90,40	2 260 000,00
	dziki odstrzelone	sztuka	73 736	33,63	2 479 741,68
	dziki odłowione	sztuka	500	106,00	53 000
1.2 Koszt badań laboratoryjnych	test PCR	badanie	232 977	86,24	20 091 936,48
	ELISA	badanie	69 658	36,31	2 529 281,98
	badanie serologiczne potwierdzające (IPT/IB)	badanie	10 000	125,99	1 259 900,00
2. Czyszczenie i dezynfekcja	Środki dezynfekcyjne na przejściach granicznych z Federacją Rosyjską (Obwód Kaliningradzki), Białorusią i Ukrainą	kg	6830	39,86	272 243,80

	Maty dezynfekcyjne na przejściach granicznych z Federacją Rosyjską (Obwód Kaliningradzki), Białorusią i Ukrainą	sztuka	3635	140,31	510 026,85
3. Badanie kliniczne oraz kontrola bioasekuracji w gospodarstwach na obszarach wymienionych w części I, II i III załącznika do decyzji 2014/709/UE	Koszty pracy	godzina	35 330	33,50	1 183 555,00
	Koszty dojazdów	km	276 558	0,64	176 997,12
4. Inne	Aktywne poszukiwanie dzików padłych na obszarach wymienionych w części I, II i III załącznika do decyzji 2014/709/UE	sztuka	5000	162,60	813 000,00
	Aktywne poszukiwanie dzików padłych poza obszarami wymienionymi w części I, II i III załącznika do decyzji 2014/709/UE	sztuka	1000	81,30	81 300,00
	Koszty bezpiecznego usuwania zwłok dzików padłych na obszarach wymienionych w części I, II i III załącznika do decyzji 2014/709/UE pozyskanych w ramach aktywnych poszukiwań	sztuka	5000	270,28	1 351 400,00
	Koszty bezpiecznego usuwania zwłok dzików padłych znalezionych na gruntach osób fizycznych na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej	sztuka	1000	270,28	270 280,00

Dofinansowanie podczas zorganizowanych poszukiwań padłych dzików, działań w zakresie zapewnienia: – sprzętu i materiałów do bioasekuracji – sprzętu i materiałów do pobierania próbek do badań oraz dla osób uczestniczących w tych poszukiwaniach koszty posiłków i napojów oraz środków ochrony przeciw owadom	Przeszukanie na 1 osobę	500/10	17,85	89 250,00
Finansowanie kosztów pracy osób w czasie wykonywania poszukiwania padłych dzików, w tym pracowników Inspekcji Weterynaryjnej uczestniczących w nich poza godzinami pracy	Przeszukanie na 1 osobę	5000/6	146,80	734 000
Koszt dojazdu samochodu ciężarowego na miejsce aktywnego poszukiwania padłych dzików, w przypadku nieznalezienia padłych sztuk na obszarach wymienionych w części I, II i III załącznika do decyzji 2014/709/UE	km	1469	0,32	470,08
Odstrzał wszystkich dzików przelatków, w tym dostarczanie tych dzików do badań laboratoryjnych – na obszarach wymienionych w części I, II i III załącznika do decyzji 2014/709/UE	sztuka	47 291	269,5	12 744 924,5

Odstrzał dzików innych niż dziki przelatki i dorosłych samic dzika, w tym dostarczanie tych dzików do badań laboratoryjnych – na obszarach wymienionych w części I, II i III załącznika do decyzji 2014/709/UE	sztuka	80 100	269,5	21 586 950
Odstrzał wszystkich dzików na obszarze wolnym, z wyjątkiem dorosłych samic starszych niż 24 miesiące, tym dostarczanie tych dzików do badań laboratoryjnych	sztuka	115 000	269,5	30 992 500
Odstrzał dzików innych niż samice przelatki dzika i dorosłych samic dzika na obszarach znajdujących się do 50 km od obszarów wymienionych w części II i III załącznika do decyzji 2014/709/UE	sztuka	11 000	269,5	2 964 500
Odstrzał samic przelatek dzika na obszarach znajdujących się do 50 km od obszarów wymienionych w części II i III załącznika do decyzji 2014/709/UE	sztuka	11 040	269,5	2 975 280
Unieszkodliwianie tusz dzików pozyskanych w ramach odstrzału sanitarnego na obszarze: ochronnym, obszarze objętym ograniczeniami oraz obszarze zagrożenia (obszarach wymienionych w części I, II i III załącznika do decyzji 2014/709/UE)	sztuka	30 000	137,06	4 111 800
Unieszkodliwianie tusz dzików z dodatnim wynikiem badań laboratoryjnych oraz tusz przechowywanych z tymi tuszami w chłodni	sztuka	959	386,66	370 806,94

Unieszkodliwianie tusz dzików niezagospodarowanych przez myśliwych na obszarach wymienionych w części I, II i III załącznika do decyzji 2014/709/UE	sztuka	2000	137,06	274 120,00
Dofinansowanie odłowu dzików, ich uśmiercenia oraz transport do zakładu zatwierdzonego zgodnie z art. 24 rozporządzenia nr 1069/2009 i unieszkodliwienie zwłok uśmierconych dzików	do 3 sztuk	120	616	73 920
	powyżej 3 sztuk	180	539	97 020
Koszt uboju świń po stwierdzeniu przypadku ASF u dzika wraz z kosztami dojazdu oraz kosztami transportu świń do uboju	świnia	500	150,03	75 015,00
Odszkodowania za świnie poddane ubojowi lub zabiciu w ramach decyzji o całkowitej depopulacji świń po stwierdzeniu przypadku ASF u dzika	sztuka	500	345,25	172 625,00
Koszt oznakowania indywidualnego – praca	sztuka	500	35,16	17 580,00
Koszt wyceny przez rzeczoznawców wartości świń przy nakazie depopulacji świń po stwierdzeniu przypadku ASF u dzika	godzina	200	71,71	14 342,00
Dofinansowanie odłowu dzików, ich uśmiercenia oraz transport do zakładu zatwierdzonego zgodnie z art. 24 rozporządzenia nr 1069/2009 i unieszkodliwienie zwłok uśmierconych dzików	sztuka	1500	569,10	853 650,00

	Zwrot faktycznie poniesionych kosztów budowy odłowni żywołownych	sztuka	80	5650	452 000,00
	Zwrot faktycznie poniesionych kosztów rocznego najmu odłowni żywołownych	sztuka	20	2825	56 500,00
	Dofinansowanie poniesionych kosztów obsługi i utrzymania w dobrym stanie technicznym odłowni żywołownych	sztuka/miesiąc	100x12	7000	8 400 000,00
	Koszt wydruku ulotek informacyjnych	sztuka	45 000	0,26	11 700,00
	Koszt przeprowadzonych szkoleń grupowych	sztuka	80	1220,00	97 600
				razem	**129 432 694,19**

Analiza obejmuje szacunki kosztów ponoszonych w ramach programu. Wszystkie wartości są podane bez VAT.

Są to szacunkowe koszty realizacji programu, które zostaną dostosowane do wielkości wydatków przewidzianych na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt w ustawie budżetowej na rok 2021, w ramach limitu wydatków części 83 – rezerwy celowe oraz w części 85 – budżety wojewodów.

Finansowanie programu odbywa się ze środków budżetowych określonych w części 83 – rezerwa celowa, dział 758 – różne rozliczenia, rozdziału 75818 – rezerwy ogólne i celowe poz. 12 przeznaczonej na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt (w tym finansowanie programów zwalczania), badania monitoringowe pozostałości chemicznych i biologicznych w tkankach zwierząt, produktach pochodzenia zwierzęcego i paszach, finansowanie zadań zleconych przez Komisję Europejską oraz dofinansowanie kosztów realizacji zadań Inspekcji Weterynaryjnej, w tym na wypłatę wynagrodzeń dla lekarzy wyznaczonych na podstawie art. 16 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej, oraz środków budżetowych określonych w części 85 – budżety wojewodów, dział 010 – rolnictwo i łowiectwo, rozdział 01022 – zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt oraz badania monitoringowe pozostałości chemicznych i biologicznych w tkankach zwierząt i produktach pochodzenia zwierzęcego.